

ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ

у вересні 2017 року

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами)

В Україні

Перспективи розвитку українсько-канадського спільного кіновиробництва було обговорено під час зустрічі Міністра культури України Є. Нищука з Надзвичайним і Повноважним Послом Канади в Україні Романом Ващуком. А питання реалізації українсько-корейських культурних проектів – розглянуто на зустрічі Є. Нищука з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Корея в Україні Лі Янг-Гу.

Генеральний директор Національної опери України П. Чуприна і президент та арт-директор Ravenna Festival Крістіна Муті (Італія) презентували та підписали Меморандум щодо спільної реалізації італійсько-українського проекту «Шляхи дружби». У презентації проекту, що відбувся у Національному історико-культурному заповіднику «Софія Київська», взяли участь Міністр культури України Є. Нищук, куратор проекту Нікола Франко Баллоні, генеральний директор Ravenna Festival Антоніо Де Роза, художні керівники фестивалю Франко Мазотті та Анджело Нікастро та ін. Підсумком роботи над проектом будуть масштабні українсько-італійські концерти «Класика заради миру» у Києві та Равенні під орудою видатного диригента сучасності Ріккардо Муті.

У Національному історико-культурному заповіднику «Софія Київська», вперше з 2006 року, відбулося VI засідання Змішаної Українсько-Румунської міжурядової комісії з питань забезпечення прав осіб, які належать до національних меншин. Українську делегацію очолила Перший заступник Міністра культури України С. Фоменко, а румунську Державний секретар Міністерства закордонних справ Румунії, Голова Румунської частини Комісії Александр Віктор Мікула. Сторонами було підписано Протокол, який гарантує подальшу співпрацю між державними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, іншими установами України та Румунії щодо забезпечення освітніх, культурних та інформаційних потреб представників української національної меншини в Румунії та румунської націона-

льної меншини в Україні. Наступне засідання Комісії відбудеться у Румунії в 2018 році.

21–22 вересня у Луцьку науковці і краєзнавці з України, Польщі та Білорусії взяли участь у Міжнародній науковій конференції «Олика та Радзивілли в історії України, Польщі та Білорусії». Зокрема, на конференцію приїхали спеціалісти Фонду культурної спадщини Польщі, які вже чотири роки займаються реставрацією колегіального костелу в селищі Олиці у Ківерцівському районі Волинської області.

29 вересня у Львівській національній академії мистецтв відбулося засідання Вченої ради, на якому було надано звання «Почесний професор ЛНАМ» китайським митцям Пену Гочану, Ліу Шенюю, Го Дечану, Гу Яну. Вони роками розвивали традиційне китайське мистецтво, поширювали свою культуру не лише в Китаї, а й по всьому світу.

За кордоном

З 26 по 30 вересня делегація Міністерства культури України, на чолі з Першим заступником Міністра культури України С. Фоменко, перебувала у місті Лукка (Італія) з метою участі у VII щорічному дорадчому форумі Культурних маршрутів Ради Європи «30 років Культурним маршрутам Ради Європи: встановлення діалогу та сталого розвитку через європейські цінності та спадщину». Метою форуму є висвітлення актуальності культурних маршрутів для заохочення культурного розмаїття, міжкультурного діалогу та сталого туризму. У 2017 році Україна приєдналася до Розширеної часткової угоди про культурні маршрути Ради Європи як спостерігач.

Під час Щорічної наради Організації з безпеки та співробітництва в Європі з огляду виконання зобов'язань держав-учасниць у людському вимірі, яка тривала 11–22 вересня у Варшаві (Польща), обговорювалася низка питань які безпосередньо стосуються компетенції Міністерства культури України. Зокрема, це проблематика свободи думки, совісті, релігії і переконань, а також питання толерантності й недискримінації, включаючи переборення расизму, ксенофобії, антисемітизму, нетолерантності й дискримінації стосовно християн, мусульман та вірян інших релігій, переборення й запобігання злочинів на ґрунті ненависті у всій зоні відповідальності ОБСЄ. Тематику певних сесій ОБСЄ було сконцентровано навколо прав осіб, що належать до національних меншин, а також – питань забезпечення прав ромів та синті в контексті виконання країнами-членами ОБСЄ своїх зобов'язань. Міністерство культури України на Варшавській зустрічі представляв директор Департаменту у справах релігій та національностей А. Юраш.

Представники органів виконавчої влади України, чії функції дотичні до сфери забезпечення прав осіб, що належать до національних меншин, у рамках програми обміну досвідом Ради Європи ТАІЕХ та спеціальних домовленостей

між Міністерством культури України та Європейським Центром з Питань меншин, яке має свою штаб-квартиру у місті Фленсбург (Федеральна земля Шлезвіг-Гольштайн) відвідали Німеччину. Делегацію очолив директор Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України А. Юраш. Окрім того, до її складу також були залучені представники Адміністрації Президента України, Міністерства закордонних справ України та Міністерства освіти та науки України. Завдяки сприянню Європейського Центру з питань меншин та особисто її директором Тове Малой для української делегації було організовано цілу серію заходів, які відбулися у Берліні, Фленсбурзі, Кілі. Так, проблематику сучасного розвитку національних меншин було обговорено у Берліні під час зустрічей з Федеральним Уповноваженим з питань біженців та національних меншин, депутатом Бундестагу, співголовою усіх урядових комісій щодо забезпечення прав німецької меншини за кордоном, у тому числі й Німецько-Української комісії Хартмутом Кошиком та з Головою Секретаріату Ради представників національних меншин, що діє у Берліні при Бундестазі Юдит Вальде. У прикордонному з Данією місті Фленсбурзі (де представлена чисельна, до 25% від всього населення регіону, данська меншина) своє бачення специфіки історичного розвитку регіону та механізмів вирішення конфліктних ситуацій виклав професор Південного Данського університету д-р Мартін Клатт. Концептуальним осмисленням апробованих Німеччиною та Данією підходів щодо національних меншин поділилася безпосередньо й директор Центру професор Тове Малой. Також відбулося засідання круглого столу за участі української делегації та місцевих експертів, у рамках якого було системно проаналізовано найбільш прийнятні шляхи захисту національних меншин та окреслено перспективи співпраці між державними інституціями України та європейськими структурами, які у центрі уваги тримають питання захисту національних меншин. Дискусії з представниками місцевих міністерств культури та освіти й науки, які безпосередньо займаються питаннями вирішення об'єктивних потреб національних меншин регіону було організовано у місті Кіль. Головним підсумком зустрічей став конкретний пакет пропозицій щодо організації спільних заходів – як в Україні, так і в Німеччині на наступні два роки.

Дні культури

В Україні

16–17 вересня в Ужгороді відбувся фестиваль угорської культури Hungary Fest – 2017, на якому виступили фольклорні ансамблі та гурти з України, Угорщини та Румунії. В урочистому відкритті взяли участь Генеральний консул Угорщини в Ужгороді Йозеф Бугайло, Уповноважений Верховної Ради Угорщини з координації співпраці із Закарпаттям та Україною в цілому Іштван Грежа, заступник голови Закарпатської обласної держадміністрації Віктор Мікулін та ін.

Крім того, 17 вересня в Ужгороді відбувся ще один фестиваль – словацького народного мистецтва «Словенська веселіца» за участі фольклорних колективів Закарпаття та Словаччини. Мета заходу – сприяти збереженню та розвитку народних традицій словацької меншини, популяризувати словацьку культуру в Україні.

16 вересня у селі Малоянісоль Нікольського району Донецчини відбувся Всеукраїнський фестиваль грецької культури «Мега Йорти» ім. Д. Патричі, на який з'їхалися представники 90 грецьких товариств з різних куточків України. Організаторами фестивалю стала Федерація грецьких громад за підтримки Донецької облдержадміністрації. Цьогоріч воно було приурочене до 85-річчя заснування Донецької області та 300-річчя з дня народження Святителя Ігнатія Маріупольського. У програмі – показові виступи з грецької боротьби «куреш», конкурс краси «Перлина Приазов'я – 2017», «Містечко майстрів» із національними подвір'ями, де можна було взяти участь у майстер-класах, відвідати виставку народної творчості та скуштувати національну кухню. Гостей фестивалю розважали творчі колективи та гурт «Перперуна» з Афін (Греція). У фестивалі взяв участь Надзвичайний та Повноважний Посол Греції в Україні Георгіос Пукаміссас.

За кордоном

12–18 вересня в каталонському місті Барселона (Іспанія) відбувся III Міжнародний фестиваль української культури Ucraina Fest, в якому взяли участь понад сто митців – співаків, музикантів, акторів, художників, дизайнерів, аніматорів і народних майстрів, зокрема н. а. України Л. Горова, С. Мирвода і В. Талашко, з. а. України З. Тимченко і Ю. Вернигор, а також художні колективи з України, Угорщини, Грузії, а також Каталонії. У програмі заходу: концерт, лотерея, майстер-класи, презентація української кухні, конкурси, показ колекцій народного одягу та моделей у стилі «етно» від шоу-театру костюмів «Панночка», дизайн-студії «Артіль-мода», дизайнерки О. Теліженко, шаховий турнір. Ucraina fest відбувався за підтримки Генерального консульства України в Барселоні, організатори – Товариство зв'язків з українцями за межами України «Україна – світ» та Українська асоціація «Джерело» у Барселоні.

22–23 вересня у Туреччині пройшли «Дні Києва в Стамбулі», в рамках яких було представлено туристичний та культурний потенціал нашої столиці. У культурній програмі: концерт за участі Українського академічного фольклорно-етнографічного ансамблю «Калина» з Києва, а також творчих колективів української громади Стамбула; благодійна виставка-ярмарок виробів народної творчості та української кухні. Серед організаторів фестивалю – Українське товариство у Стамбулі та Генеральне консульство України в Стамбулі.

Мистецькі заходи

В Україні

З 7 по 17 вересня у Києві тривав X Міжнародний мультидисциплінарний фестиваль сучасного мистецтва «ГогольFest – 2017». Фестиваль пройшов на двох локаціях: Національному комплексі «Експоцентр України» (ВДНГ) та Національному Центрі Олександра Довженка. Цього року захід набув міжнародного значення, отримавши в червні 2017 міжнародний сертифікат європейського знака якості EFFE (Europe For Festivals, Festivals For Europe) від Європейської Асоціації Фестивалів (EFA). У програмі, яку умовно було поділено на «зелену» та «червону», було представлено такі напрями сучасного мистецтва: театр, хореографія, візуальне мистецтво, академічна, альтернативна та електронна музика, опера, кіно, цирк. Міжнародну складову програми фестивалю представили: вокально-хореографічний перформанс «A Celebration Service» сучасного композитора Мередіт Монк (США), що поєднав музику, хореографію, театр і відео-арт; балет «I Baslacchi. Omaggio a Fellini» колективу Compagnia Artemis Danca (Італія); вистава «Stop Being Poor» від By Proxy (Норвегія); прем'єра опери-балету «Ark/Ковчег» (Україна–Швейцарія); танцювальний перформанс «Oximorica» хореографа Хав'єра Мартіна (Іспанія) в супроводі музики композитора і музиканта О. Каравайчука; театральньо-музичний перформанс «Terabak de Kyiv» у виконанні українського фрік-кабаре Dakh Daughters та циркових артистів паризького театру Le Monfort (Франція); вистава для дітей від лялькаря Ендрю Пувіна (Велика Британія); концерт Ensemble Nadar (Бельгія); концерт-перформанс Ensemble Ascolta (Німеччина); лабораторія британського лялькаря Ендрю Парвіна (дитяча програма). Всього за 11 днів відбулося 300 різних заходів, в яких взяли участь 900 учасників.

13 вересня у столиці в креативній спільноті IZONE відбувся artist talk британської мисткині та кінорежисерки Вікі Торнтон, яка працює у сфері візуального мистецтва. Її роботи поєднують елементи документального та ігрового кіно в дослідженні стосунків між місцем, пам'яттю, перформансом та ідентичністю. Резиденція Вікі Торнтон відбувається в рамках програми мистецьких резиденцій SWAP: UK/Ukraine, організованої British Council Ukraine спільно з Ліверпульською бієнале. Ця програма проходить другий рік поспіль й має на меті об'єднати митців з України та Великої Британії та підтримати їхній професійний розвиток на міжнародному рівні.

За сприяння Генерального Консульства Республіки Польща у Львові, Львівської обласної державної адміністрації, Львівської обласної ради та Міської ради Львова з 8 по 10 вересня у Львові проходив VI українсько-польський «Фестиваль партнерства». Для участі у ньому до Львова прибули офіційні делегації від польських воєводств та міст-побратимів Львова, які обговорили проблеми культурної дипломатії та міжнародної співпраці. Культурну програму фестивалю склали: концерти за участі українських та польських гуртів (Klang, Port

Przemyśl, Młodzieżowa Akademia Musicalowa, Czerwony Tulipan, Big Day, «Капела Ганки Вуйцяк», Angela Gaber Trio); покази польських та українських короткометражних фільмів; інтерактивний воркшоп на тему «Креативний простір міста»; «Форум Партнерства». Крім того, у Львівському історичному музеї було організовано вернісаж «Давній Люблін» з фондів Люблінського музею (Польща) приурочений до 700-річчя Любліна. Виставка є результатом тісної співпраці провідних музейних інституцій України й Польщі. Представлені в експозиції твори польських художників (Александр Геримський, Леон Вичулковський, Анджей Зайковський, Зигмунт Барткевич, Юліан Цеглінський, Людвік Ольшинський, Войцех Герсон та ін.) показують який вигляд мав Люблін 400 років тому і пізніше – у XVIII, XIX, і на поч. XX ст.

30 вересня по 1 жовтня у Києві під егідою Goethe-Institut в Україні проходив міждисциплінарний фестиваль культурних і соціальних проєктів Startup Kultur 2017. Протягом двох днів українські стартапи демонстрували свої ідеї та отримували безкоштовні консультації провідних міжнародних експертів з інновацій, дизайн-мислення, фінансів, юридичних питань, піару та культурі. Крім того, учасники фестивалю змогли відвідати понад 20 лекцій та воркшопів провідних фахівців різних областей. Серед них німецькі фахівці – фінансовий спеціаліст Анна Рьош (як побудувати ефективну бізнес-модель соціального проєкту) та викладач престижної Школи дизайн-мислення Інституту імені Хассо Платтнера Міріам Ясбай (використання дизайн-мислення).

Професіонали зі сфери дизайну, культурних і креативних індустрій, бізнесу, некомерційних організацій та представників влади взяли участь у дизайн-форумі Програми Європейського Союзу – Східного партнерства «Культура і креативність», що відбувся 14–15 вересня у Києві за сприяння Міністерства культури України. Відкрили форум Керівник Програм ЄС – Східного партнерства «Культура і креативність» Тім Вільямс та Міністр культури України Є. Нищук. Програма заходу складалася з двох основних частин: в перший день відбувся дизайн-семінар за участі європейських експертів з інноваційного дизайну – Хорхе Пінто (Португалія), Луїзи Аллен (Ірландія), Маргуса Клаара (Швеція), Петера Ленія (Словаччина) та інших; на другий день – практичні дизайн-воркшопи – «Розробка плану дій у сфері дизайну для України», «Сервісний дизайн: як змусити речі працювати так, як люди того очікують», «Мега-тренди для дизайну: відкритті інновацій». Основною метою форуму було впровадження потужності дизайну як трансформаційного сектора, який є джерелом економічного зростання та утворення нових робочих місць, а також методом, який забезпечує інноваційність та конкурентоспроможність в різних сферах життя.

У вересні в 9 містах України та Кишиневі (Республіка Молдова) під егідою Goethe-Institut в рамках Фестивалю культурних проєктів «Мистецтво проти корупції» пройшли безкоштовні виставки, документальні перформанси та покази фільмів-призерів міжнародних фестивалів у Каннах та Берліні. Мета проєкту –

розповісти широкому загалу як виникла корупція, як із нею борються у світі. Однією з центральних подій стала виставка про феномен корупції «Сірий куб», в якій митців з України, Німеччини та Молдови дослідили історичні та культурні аспекти корупції і переосмислили це явище за допомогою фото- та відеоарту. А компанія «Артхаус Трафік» влаштувала показ найкращих європейських фільмів про природу корупції «Кіно проти корупції». Це – фільми «Брудні ігри» (реж. Бенджамін Бест, Італія), «Система» (реж. Марк Бодер Німеччина), драма «Дурень» (реж. Ю. Бикова, РФ), «П'ята влада» (реж. Білл Кондон, США–Бельгія), «Поза дитини» (реж. Келін Петер Нецер, Румунія), «Дивовижний» (реж. Паоло Соррентіно, Італія) тощо.

6 вересня у Червоній ратуші Берліна (Німеччина) та 9–10 вересня в Києві відбулося відкриття Українсько-німецького року мов, започаткованого міністрами закордонних справ обох країн з нагоди 25-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між Німеччиною та Україною. У Києві з цієї нагоди організували різноманітні розваги для дітей та дорослих, зокрема, експериментальні майданчики з майстер-класами, виступи лялькового театру Олафа Меллера, німецьких (Kellerkommando, Messer) та українських колективів, а також поетичні майстер-класи від відомих літераторів. Рік мов триватиме протягом 2017–2018 року та включатиме понад 50 культурних подій.

16 вересня в Ужгороді відбувся II Міжнародний молодіжний фестиваль Beauty around me, на якому презентували свою культуру та традиції учасники з України, США, Індії, Угорщини, Словаччини, Лівії, Нігерії, Єгипту. Україна запросила всіх охочих опанувати гончарство та мистецтво виготовлення лялькотанок, а ще показала елементи лицарського двобою. Словацька делегація демонструвала національні весільні традиції, а угорська – національні пісні та танці. До занять йогою та традиційним боді-артом мехенді запросила Індія, а арабські країни допомогли з вивченням мов та мистецтва обрядового розпису по тілу. Кожна країна також частувала стравами своєї національної кухні. Одночасно з функціонуванням локацій країн-учасниць на фестивалі сцені тривав концерт, по завершенню якого в рамках флешмобу було підготовлено спільний танець з хореографічними елементами від кожної країни-учасниці. За задумом організаторів, захід мав зламати негативні стереотипи та познайомити суспільство з традиціями, історією та культурою різних країн та континентів.

За кордоном

Академічний ансамбль пісні і танцю «Сіверські клейноди» Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм виступив від України 9 вересня у Гомелі (Білорусь) під час святкових заходів, присвячених 240-річчю від Дня заснування Новобеліци – найстарішого району міста.

Театр В Україні

З 30 вересня по 4 жовтня проходив I Київський міжнародний фестиваль театрів ляльок «PUPPET. UP!», ініційований Київським академічним театром ляльок. У конкурсній програмі було представлено вистави для дітей та дорослих у виконанні митців із 16 країн: Болгарії, Вірменії, Білорусі, Німеччини, Чилі, Аргентини, Франції, Хорватії, Колумбії, Грузії, Ірану, Туреччини, Португалії, Канади, Ірландії та України. Всі зарубіжні постановки на українській сцені глядачі побачили вперше. Зокрема, Театр ляльок «Бульбашки» (Аргентина) презентував виставу «Блакитний шарф», митці Театру ляльок «П'яте колесо» (Німеччина) – «Незвичайну подорож», а Державний театр ляльок (Болгарія) – «Трое поросят». Найкращі вистави визначили члени міжнародного журі – провідні театральні діячі України, Сербії, Угорщини та Грузії. Гран-прі фестивалю (вистава для дітей) було присуджено Дитячому театру імені Бранка Михайлевича з виставою «Дев'ята овечка» (Хорватія). У цій виставі Івіцу Луцик за роль «Дев'ятої овечки» відзначено у номінації «кращі акторські роботи». Метою фестивалю є об'єднання та залучення дітей та дорослих до вітчизняного та закордонного мистецтва театру ляльок, організація здорового дозвілля населення, створення іміджу міста Києва як культурної столиці європейської держави.

5 вересня в Київському театрі «Золоті ворота» відбулася прем'єра вистави «Сьогодні вечір не буде», постановку якої за п'єсою іспанського драматурга Антоніо Аламо здійснив режисер Жуль Одрі (Франція).

Лялькові театри з України, Аргентини, Чилі, Білорусі та Молдови взяли участь у IV Всеукраїнському фестивалі театрів ляльок «Мереживо казкове», що проходив з 11 по 15 вересня у Черкасах.

З 30 вересня по 3 жовтня у Львові проходив XXVIII Міжнародний фестиваль «Золотий Лев на вулиці – 2017» за участі вуличних театрів із Португалії, Польщі, Франції, Чехії, Угорщини та України. Цьогорічний фестиваль мав «сімейне спрямування»: більшість вистав були для дітей та їхніх батьків. Глядачі мали змогу побачити такі театри: Amanitas (Чехія), «Вагабунда», 3PL (Польща), а також цирковий колектив «Буфет» (Угорщина), клоунську театральну програму «Епапо» (Португалія) та ін.

15–17 вересня у Луцьку відбувся IV Міжнародний театральний фестиваль «Мандрівний вішак». Цьогоріч у рамках заходу вистави презентував Театр ляльок «Mika Art Group» (Іран), Театр «Resursa» (Польща), Театр будинку культури м. Рокішкіс (Литва) та ін.

Музика В Україні

17 вересня в Національній філармонії України у Києві Посольство Італії та Італійський інститут культури в Україні у співробітництві з Міністерством культури України представили IV фестиваль італійського музичного бароко в Україні Italia Festival Barocco – спільний італійсько-український проект. У програмі заходу, що тривав по 3 жовтня у Києві, Маріуполі, Харкові, Одесі, Львові та Чернівцях, відбулися концерти за участі італійських барокових ансамблів та солістів, які грають на автентичних барокових інструментах, таких як теорба, клавесин, гобой та корнет: ансамблів La Venexiana та Accademia Bizantina, тріо Arte dell'Arco, диригента та гобоїста Альфредо Бернардіні, органіста Мауріціо Салерно, контртенора Раффаеле Пе, диригента та клавесиніста Оттавіо Дантоне. У 2017 році фестиваль організовано у співробітництві з престижним Міжнародним фестивалем старовинної музики Milano Arte Musica (Італія) та з українськими провідними культурними інституціями, серед яких: Національна філармонія України, Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, Одеський академічний театр опери і балету, Харківська та Чернівецька обласні філармонії, Палац культури «Молодіжний» у Маріуполі, Львівський будинок органної та камерної музики, Маріупольський державний університет та Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна.

22 вересня у Національному педагогічному університеті ім. М. Драгоманова відбулася відкрита зустріч з британською співачкою Еммою Кіркбі, присвячена особливостям барокової техніки вокального виконання та специфічним способам співу. Також вона провела майстер-класи з барокового вокалу. А 24 вересня у приміщенні Кірхи Святої Катерини Емма Кіркбі виступила з програмою «Sweeter than roses: лондонські пісні XVII століття». В Україну Емма Кіркбі приїхала за сприяння громадської організації Open Opera Ukraine та НПУ ім. М. Драгоманова в рамках репетиційної підготовки до постановки опери Генрі Перселла «Дідона та Еней», прем'єру якої заплановано на кінець жовтня – початок листопада у трьох містах України – Львові, Сумах і Києві.

У Національній опері України в рамках Року Японії в Україні, за підтримки Міністерства культури України, відбулися два концерти японських барабанщиків за участі Хаяші Ейтецу та колективу ЕЙТЕЦУ ФУ-УН но КАЙ. Організатором мистецької події виступило Посольство Японії в Україні.

У Музеї історії міста Києва виступив дует класичної музики Aedeя, який заснували 3 роки тому іспанська вокалістка Марія дель Мар Уманес та німецький піаніст українського походження Максим Шамо. Прозвучали класичні твори Ф. Шуберта, А. Берга, Р. Штрауса, М. де Фальї, Е. Гранадоса і Ф. Обрадоса.

В Україні також гастролювали: композитор і співак Дзуккеро (Італія); гурт Księżyc (Польща); музикант і саунд-продюсер Ніколас Джаар (Чилі–

США); гурт NaviBand (Білорусь); піаніст-віртуоз Любомир Мельник (Канада); вокаліст Андреа Бочеллі (Італія).

21 вересня у Культурно мистецькому центрі «Дзига» у Львові відбувся джазовий концерт Рея Брауна-молодшого (США), сина Елли Фіцджеральд. Він виступив у спільному проєкті з чиказьким барабанщиком Френком Паркером, львівським піаністом Ю. Середіним та контрабасистом Андрієм Арнаутовим (США–Україна).

Джазові виконавці тріо Сайруса Честната (США), квартет Мішеля Майса (Люксембург, Франції, Німеччини), проєкт DAS NOBOS (Німеччина), піаніст та композитор Ян Гуннар Хофф (Норвегія), тріо Йорга Ляйтфріда (Австрія–Словаччина), тріо Володимира Тарасова (Литва) взяли участь у XXI Міжнародному джазовому фестивалі Vinnytsia Jazzfest – 2017, що проходив 23–24 вересня у Вінниці.

1–2 вересня у Львові відбувся Unsound Dislocation – подія, присвячена експериментальній електронній музиці, яка реалізується Goethe-Institut у співпраці з краківським фестивалем Unsound (Польща). Цей проєкт охопив 9 країн Східної Європи і Центральної Азії, серед яких і Україна. Учасниками заходу стали: гурти Poly Chain, Chino та Pawel Romanczuk (Польща); техно-музиканти Zenker Brothers (Німеччина); електронний музикант Robert Henke (Німеччина) та ін.

Пісні та танці різних регіонів Грузії, церковні канонічні пісні / гімни склали програму концерту ансамблю пісні і танцю «Горі» з міста Горі (Грузія), який відбувся у Луцьку.

Вокалісти з України, Білорусі та Латвії взяли участь у II Міжнародному фестивалі-конкурсі молодих виконавців естрадної пісні «Вернісаж. ЕнергоФест», що проходив з 14 по 16 вересня у місті Нетішин Хмельницької області. Свої унікальні виступи молоді співаки демонстрували професійному журі, до складу якого увійшли митці з України, Грузії і Білорусі. Окрім конкурсної програми, організатори «Енергофесту» підготували для учасників творчі зустрічі, майстер-класи, екскурсії по місту, гала-концерт.

За кордоном

Зразковий духовий оркестр «Золоті Сурми» та ансамбль мажореток «Сурзір'я» з Калуша Івано-Франківської області вперше взяли участь у VII Міжнародному фестивалі духових оркестрів у польському місті Пулави.

Образотворче мистецтво

В Україні

27 вересня по 17 жовтня у Національному музеї Тараса Шевченка та мистецькому просторі Educatorium (галерея «Дукат») експонується виставка робіт українських та німецьких художників у рамках IV частини художнього проєкту Art and Film Biennale Kyiv (Україна–Німеччина), що був заснований 2013 року

у мистецькій колонії Ворпсведе (Нижня Саксонія, Німеччина). З німецької сторони у бієнале взяли участь: художниця Маргарет Келлі, скульптор Вальдемар Отто і фотограф Рудігер Любріхт. Головна тема проекту – «Торгівля ілюзіями». Проект має на меті сприяти зближенню країн Східної та Західної Європи, налагодити культурний діалог між Україною та Німеччиною, а також пов'язати сучасне мистецтво Німеччини з творчим досвідом митців України. Крім виставок, у програмі бієнале – музичні перформанси, лекції, публічні дискусії й покази фільмів про відомих німецьких художників Нео Рауха і Паулу Модерзон Беккер. До події також долучилися німецькі та українські офіційні посадові особи. Захід пройшов за підтримки Міністерства культури України, Посольства України у Федеративній Республіці Німеччина, Міністерства закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина.

Проект «Beacon» («Маяк») художника Себастьяна Кайта (Велика Британія) став переможцем міжнародного конкурсу проектів з арт-трансформації промислового об'єкта UNIT.City Art Prize який цього року пройшов вперше за ініціативи інноваційного містечка UNIT.City. Робота переможця має стати маркером інноваційного парку UNIT.City на нічному небі Києва. UNIT.City Art Prize – міжнародна премія у сфері сучасного мистецтва та науки, що присуджується два рази на рік. Головна мета премії – підтримка та розвиток проектів на перетині сучасних технологій та мистецтва. Учасники представляли технічне рішення та власне бачення арт-трансформації димової труби на території UNIT.City. Арт-об'єкт мав поєднати у собі креатив та інноваційні рішення.

22 вересня у Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький Арсенал» відбулося відкриття виставки-презентації «0/1», міжнародного мистецького об'єднання «KNO | Kyiv Non Objective». В експозиції представлено роботи художників із України, країн Західної Європи, Великої Британії, США та Австралії, творча діяльність яких пов'язана із напрямом безпредметного мистецтва, що виникло на початку ХХ століття і проблематизується сьогодні на рівні мистецьких інституцій. 24 вересня відбулася дискусійна панель «Від “0,10” до “0/1”: 100 років безпредметного мистецтва». Основні питання обговорення: розвиток художніх ініціатив – від угруповання до міжнародного об'єднання; сучасні мережі non-objective art інституцій та незалежні художні проекти в Європі, Австралії та США; можливості підтримки проектів міжнародної співпраці у рамках програми ЄС «Креативна Європа» тощо.

У столичній Nebo Art Gallery по 12 жовтня триватиме виставка живопису білоруського художника Сергія Гриневича «Діалог». Під час вернісажу було презентовано збірку поезії сучасних українських авторів «Галерея чуття. Частина II», проілюстровану картинами художника.

26 серпня по 30 вересня тривала чергова V Одеська бієнале сучасного мистецтва. В експозиціях було представлено живопис, графіку, фотографію, ін-

сталаяції, відеоарт, digital art, mixed media та інші види технік сучасного мистецтва. Серед учасників бієнале були й закордонні митці – Дан Перйовши (Румунія), Ядвіга Савіцька, Артур Жмієвські (Польща), Занні Бегг і Елізе МакЛеод (Австралія), Лаурен Воз і Адам Екстром (США), Володимир Грамовіч, (Білорусь), Ніколя Віолі та Софі Гуйот (Швейцарія) та ін. Мета проекту – створення простору для налагодження всеукраїнського та міжнародного культурного діалогу, конструювання платформи для мистецького висловлювання сучасних авторів. Окреме місце в програмі бієнале належало спеціальним проектам від кураторів та арт-інституцій Польщі, Італії та України. Дискусійно-освітня платформа бієнале включала лекції та майстер-класи відомих кураторів, критиків, істориків мистецтва: Камілли Боеміо (Італія–США), Сергія Браткова (Україна–РФ), Ольги Сосновської (Білорусь), Вальдемара Татарчука (Польща), Катержини Шеди (Чехія) та ін.

З 17 червня цього року по 7 січня 2018 року у столичному PinchukArt-Centre триває масштабна міжнародна групові виставка «Крихкий стан» за участі 10 провідних художників світу, зокрема Маріни Абрамович (Сербія), Ай Вейвєя (Китай), Демієна Хьорста, Дугласа Гордона (Велика Британія), Карлоса Мотти (Колумбія), Оскара Мурільо (Велика Британія–Колумбія), Сантьяго Сьєрри (Іспанія), Бартелемі Тогу (Камерун), Яна Фабра (Бельгія), Урса Фішера (Швейцарія). В рамках публічної програми до виставки «Крихкий стан» проходять лекції від українських та зарубіжних науковців. Так, у вересні сербська художниця-перформерка Маріна Абрамович, прочитала відкриту лекцію «Тіло художника/Публіка як тіло». Вона розповіла про розвиток авторського «Методу Абрамович» як колективного досвіду, розробленого для об'єднання публіки один з одним та з самим собою, а також представила нову генерацію перформерів, що взяли участь у двох нещодавніх проектах Інституту Маріни Абрамович (Marina Abramovic Institute). А бельгійський соціолог Паскаль Гілен прочитав лекцію «Крихкі території» про обмін та використання вартості мистецтва і землі.

У Києві з нагоди відзначення 25-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та КНР художники обох країн організували спільну виставку «Мир та Дружба», яку відвідали Надзвичайний та Повноважний Посол Китаю в Україні Ду Вей та Міністр культури України Є. Нищук.

1–30 вересня у Львівській національній галереї мистецтв імені Б. Возницького проходила виставка сучасного мистецтва Данії «Поміж нами». Свої роботи представили художники, які входять до спілки «Данське народне мистецтво»: Діте Кнус Тьонненсен, Люкке Андерсен, Хартмут Стокер, Лінда Бьорнсков, Улла Бек Браун, Крістіан Свендруп, Карін Улесен, Сіне Делеруп, Йєнс Брінк, Вібеке Кнусен, Майбріт Рангструп, Русудан Мелікішвілі, Марія Веренс, Ісмар Чіркінагіч, Жаннета Ленд Скоу, Аніта Віола, Міє Мьоркеберг, Міккель Ускільдсен, Софіє Хьерль, Якоб Стран, Флемінг Ярле, Орсоля Багала, Андреас

Монті Фредді, Сімоні Оберг Керн, Йєспер Обіле, Крістіан Девантер. Експонувалися твори живопису, графіки, скульптури, фотографії, інсталяції.

20 липня по 28 вересня у київському фонді «Ізоляція» тривала виставку «Крістофер Макос: Доба Енді Воргола» фотографа Крістофера Макоса (США). Експозиція складалася з двох частин. У першій – 20 оригінальних світлин Крістофера Макоса представили панораму богемного Нью-Йорка 1970–80-х років у момент розквіту культури поп-арту та панку; у другій – 8 робіт з фотосерії «Altered Images» показали Енді Воргола в образі його жіночого alter ego. 27 вересня в рамках закриття виставки директор Галереї Боба Раушенберга у Флориді Джейд Деллінджер (США) прочитав лекцію «Музей Місяця (1969): Секретна художня місія Аполлона XII». Захід було організовано за підтримки Посольства США в Україні.

З 18 вересня по 30 листопада у Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику триває культурно-історичний проект «Виставка до 400-ї річниці ілюстрованої перуанської хроніки історика Феліпе Гуаман Пома де Айяла». Експозицію присвячено шедевр світової історіографії «Нова Хроніка та Добре Правління» Феліпе Гуаман Пома де Айяла, яка була створена близько 1615 року в Перу. Це скріплений манускрипт з майже 1200 сторінок, який описує історію Перу від найдавніших часів, розповідає про життя кожного з правителів інків та їхніх дружин, а також про закони, вікові групи, календар, ідолів, чаклунів, поховання, покарання, в'язниці, пісні, палаци, шляхи, сховища та урядових осіб. Організатори проекту – НКПКЗ та Аташат з торгово-економічних питань Республіки Перу в Україні.

22 вересня у Тернополі було відкрито виставку «Бункермуз» скульптора Ліланда Беті (США). В експозиції представлено три об'ємні скульптури та близько двадцяти робіт, створених на дерев'яній плиті.

5 вересня Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки в Україні Радек Матула відкрив у Житомирі виставку «Ремесла чехів на Волині», яку організували директор Народного музею історії ремесел «Ремісничий двір» Федір Євтушенко та голова «Спілки волинських чехів» Людмила Чижевська. В експозиції, що була розгорнута у Народному музеї історії ремесел «Ремісничий двір» всі бажаючі мали змогу переглянути інвентар і приладдя, а також музичні інструменти, фото та книги, що ілюструють життя чехів у Житомирі.

За кордоном

Ілюстраторів Р. Романишин та А. Лесіва з творчої майстерні «Аграфка» було нагороджено в Братиславі (Словаччина) на Бієнале ілюстрації (BIB). Художники отримали нагороду за ілюстрації, створені для видань «Франко від А до Я» та «Голосно, тихо, пошепки».

У Женеві (Швейцарія) експонувалася виставки сучасного українського мистецтва «SPACES», що об'єднала шістьох митців, які досліджують відноси-

ни між людиною та навколишнім середовищем. Це – художники Р. Тремба, М. Завальний, Ж. Кадирова, І. Гусєв, К. Бучацька та скульптор Н. Білик. Завдяки експериментам з формою фізичних об'єктів та просторових ілюзій вони піддають сумніву здатність відчувати світ навколо.

21 вересня на території головного залізничного вокзалу Вроцлава (Польща) було відкрито виставку українського і польського сучасного мистецтва «Art/Work». Праця художника і людей, залучених в арт-індустрії України і Польщі, неоднозначні стосунки митця й арт-ринку в епоху криз та турбулентностей планетарного масштабу – фокусна тема проекту. Організатори: НКММК «Мистецький Арсенал» (Київ, Україна), «Galeria Mieska» (Вроцлав, Польща). Проект здійснюється за підтримки Міністерства культури та національної спадщини Польщі. Куратори виставки: А. Ложкіна (Київ), Єва Сулек (Варшава).

У рамках літературного фестивалю Karittel в місті Ставангер норвезька галерея Sølvsberget з 16 вересня по 29 жовтня демонструє виставку про Революцію Гідності. Її куратором стала арт-менеджер Катерина Тейлор, автором і редактором текстів – Гліб Гусєв. До експозиції увійшли знімки українських і європейських фотографів. Серед них – О. Клименко, М. Дондюк, Д. Мітчелл, Д. Ларін, С. Лойко, К. Чернічкін та інші. Також спеціально до виставки учасники революційних подій записали на відео свої спогади про ті дні. Karittel – це некомерційний літературний фестиваль, який проводять з 1995 року. Цього року форум фокусується на революціях: від європейської Реформації і революції 1917 року до Арабської весни і Революції гідності.

З нагоди відзначення 26-ї річниці Незалежності України Посольство України в Республіці Польща та Фондація українського інформаційного центру (FUCI) представили 4–29 вересня у Варшаві (Польща) виставку «Щирі – 2017» присвячену традиційному українському вбранню. В експозиції – світлини українських знаменитостей, вбраних у національні українські строї кінця ХІХ – початку ХХ століття. Автор світлин Д. Перетрутов.

Література

В Україні

З 7 по 10 вересня у Чернівцях проходив VIII Міжнародний поетичний фестиваль Meridian Czernowit в якому взяли участь автори з різних країн світу: Ненсі Гюнгер, Андреас Альтман, Томас Вольфарт, Роня Отман, Макс Чоллек, Марк Келлер, Трістан Марквардт (Німеччина); Ганс Айххорн, Соня Хартер, Макс Оравін, Марко Дініч, Роберт Просер, Франциска Фюхсл (Австрія); Ойген Гомрінгер, Левін Вестерман, Саша Гарцетті, Маріна Скалова (Швейцарія); Андрей Доша, Клаудіу Комартін (Румунія); Кшиштоф Чижевський, Іза Хруслінська (Польща); Паула Ерізану (Молдова); Агі Мішоль, Йонатан Кунда (Ізраїль); Ліке Марсман (Нідерланди) та ін. Традиційно у програмі фестивалю: презентації поетичних збірок, читання віршів, поетичні читання, лекції, творчі вечори, а та-

кож показ короткометражних фільмів-переможців Міжнародного фестивалю кінопоезії Zebr (Німеччина) тощо.

XXIV «Форум видавців у Львові» тривав з 13 по 17 вересня. Впродовж 5 днів відбулося понад 1000 культурних та освітніх заходів. Фокусна тема цього річного книжкового форуму – «Точка творення». У рамках форуму пройшли: XXIV Національний книжковий ярмарок, XII Міжнародний літературний фестиваль, XXIII Конкурс і церемонія вручення премії «Найкраща книга Форуму», VIII Всеукраїнський бібліотечний форум та VI Благодійна акція «Третій вік: задоволення від читання». Учасниками різноманітних подій Форуму стало понад 1100 авторів, митців і культурних діячів з України та інших країн. Серед них: Карл-Маркус Гаус (Австрія), Пітер Х. Фогтдаль (Данія), Селле Рюмер (Нідерланди), Ян Вагнер (Німеччина), Ігорь Галагіг Вітольд Шабловський (Польща), Щерек Зємовіт (Польща), Дубравка Угрешич (Хорватія, Нідерланди), Каталін Доріан Флореску (Швейцарія) та інші. На книжковому ярмарку, який традиційно розташувався у Палаці мистецтв, було представлено більше 200 видавництв. Основні події заходу пройшли у Палаці мистецтв та ще майже на 40 локаціях міста. Цьогоріч форум запропонував багату програму тематичних кластерів, які стали майданчиками для спілкування фахівців вузьких сфер. Основними темами були – креативні індустрії та урбаністика, здоров'я, наука і технології, освіта, права людини, мови та переклади, культура і конфлікт, історія, філософія, бізнес та економіка тощо. Відбулася також низка воркшопів та майстер-класів.

Одразу після Форуму видавців – 17–24 вересня – Львів вперше приймав LXXXIII Конгрес Міжнародного ПЕН-клубу, на який з'їхалися письменники, поети, перекладачі, журналісти, історики, публіцисти та редактори із 80 країн світу. Темою цього річного конгресу було «Відстоювання правди в часи пропаганди», а його гаслом – «Коли правда стає істиною». ПЕН-клуб (International PEN) є вагомою міжнародною неурядовою організацією, яка об'єднує професійних письменників, редакторів і перекладачів. Програма конгресу складалася із закритих подій, у яких брали участь лише делегати форуму, та відкритих – дискусій, читань, зустрічей з авторами, які могли відвідати всі охочі. Серед гостей конгресу впливові письменники, інтелектуали та лідери громадської думки: Адам Загаєвський (Польща), Пол Остер (США), Філіп Сендс (Велика Британія), Дженіфер Клемент (США–Мексика), Мадлен Тієн (Канада), Лері Сімс (США–Мавританія), Мергі Орфорд (Південна Африка), Ганеш Деві (Індія), Єно Мейомез (Камерун), Емануель Пієрат (Франція), Іман Гумайдан (Ліван), Бурхан Сонмез (Туреччина), Андрей Макаричев (Естонія), Каді Мінт Хайкна (Мавританія), Рейнальдо Монтеро (Куба), Адам Поморський (Польща), Андрей Хадановіч (Білорусь) та ін.

У Кременці, Дрогобичі, Журавно, Львові та у польському Ставіску проходив українсько-польський XIII Міжнародний літературно-мистецький форум «Діалог двох культур – 2017», який було присвячено дню народження відомого

польського поета Юліуша Словацького. Даний захід об'єднав у собі науково-практичну конференцію, літературні зустрічі, презентації видань, а також виставку та концертну програму. Учасниками форуму були науковці, письменники, літературознавці, історики, музейні працівники, культурологі з міст України, а також з польських міст Кракова, Любліна, Вроцлава, Перемишля, Жешува та ін. Польську сторону в українській частині форуму представили радник Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Польща в Україні Емілія Ясюк, консул Республіки Польща в Луцьку Кшиштоф Савіцький, начальник Посольського Бюро Польського Сейму Лжбета Гуральчик, Уповноважений від Польського Сейму Богдан Родзевич, а також проф. музею Юзефа Пілсудського в Сулеювек Лешек Мочульський, заступник директора музею Юзефа Пілсудського в Сулеювек Гжегож Новік, доктор наук з католицького університету св. Яна Павла II в Любліні Влодзімеж Торунь та ін. Координацію проекту польської складової забезпечував Маріуш Ольбромський – директор музею А. та Й. Івашкевичів в Ставіско. Форум став унікальним майданчиком для спілкування знавців культури та мистецтва двох країн, що мають багато спільних сторінок історії.

З 28 вересня по 1 жовтня в Одесі проходив III Міжнародний літературний фестиваль, в якому взяли участь письменники із 20 країн, зокрема, Петер Штефан Юнгк (США), Бора Чосич (Хорватія), Віктор Єрофєєв (Росія), Адам Загаєвський (Польща). Почесними гостями фестивалю цього року були Президент Міжнародного ПЕН-клубу Дженіфер Клемент (США–Мексика) та німецький поет, бард та дисидент Вольф Бірман. У програмі фестивалю було представлено такі секції: «Майбутнє Одеси», на якій пройшли подіумні дискусії з архітекторами та професійними урбаністами України та Європи; панельна дискусія «Black Sea Connections» з авторами країн, розташованих у причорноморському регіоні (в центрі уваги було питання, що саме пов'язує поетів та письменників цих країн); заходи, присвячені художньому перекладу (30 вересня, в День святого Ієроніма «Міжнародний день перекладачів») в рамках українсько-німецького року мов тощо. Організатори заходу: директор літературного фестивалю «Лейкербад» Ханс Рупрехт (Швейцарія), директор Міжнародного літературного фестивалю у Берліні Ульріх Шрайбер (Німеччина) та Міжнародний музичний фестиваль Odessa Classics.

З 18 по 22 вересня в Чернігові, Ніжині, Варві, Куликівці, Корюківці та Седневі проходив II Міжнародний фестиваль інтеграції слова у сучасному арт-просторі Lutavgy. У програмі фестивалю – знайомство зі світовою літературою, яку представили українські та зарубіжні поети та письменники. За підсумками заходу було видано альманах «Литаври», до якого увійшли сучасні твори понад ста письменників з таких країн, як Грузія, Болгарія, Індія, Хорватія, Сербія, Чехія, Польща, Китай, Туреччина, Білорусь, Словенія, Вірменія, Грузія, Іран, В'єтнам та Україна.

У Черкаській обласній бібліотеці відбулися традиційні загальнопольські Національні читання, організовані Польським культурним центром ім. К. Шимановського та Черкаським національним університетом ім. Б. Хмельницького. Книгою Національного читання 2017 року стала п'єса «Весілля» Станіслава Виспянського (Польща). Участь у заході взяла консул консульського відділу Посольства Республіки Польща у Києві Клаудія Теноді.

За кордоном

Український письменник Ю. Андрухович отримав премію Міжнародного літературного фестивалю Vilenica – 2017, що проходив з 5 по 10 вересня в Словенії під гаслом «Література, що змінює світ. Світ, що змінює літературу». Письменники з двадцяти країн дискутували про те, чи в постмодерністському XXI столітті взагалі можна говорити про заангажовану літературу. А другу нагороду з трьох можливих на цьому фестивалі – стипендію на тримісячну резиденцію письменника в одній з країн Центральноєвропейської ініціативи – отримав також український письменник А. Любка. Vilenica – літературна премія, яку щороку вручають письменникам Східної і Центральної Європи на міжнародному літературному фестивалі в карстовій печері Віленіця на заході Словенії, неподалік від Трієста.

Українські письменники Т. і С. Дзюби (м. Чернігів) стали лауреатами Міжнародної літературної премії імені Гомера в Греції. Журі розглянуло їхні збірки поезій «Вибрані вірші» (Нью-Йорк, США; перекладачі – Б. Бойчук і Л. Гавур) та «Остання кочівля любові» (Алмати, Казахстан; перекладач – Ауезхан Кодар), чотири томик «Вірші 60-ма мовами світу» (Торонто, Канада), а також видану в Канаді книгу віршів Т. Дзюби «Танок Саломеї», перекладену Є. Більченко (збірка вийшла в серії лауреатів премії імені Ернеста Хемінгуея в Торонто і вже отримала значний резонанс).

Музеї

В Україні

Цього року у вересні українські заповідники, музеї та національні парки приєдналися до Днів європейської спадщини (ЕНДs) – ініціативи Ради Європи та Європейської комісії. Ці дні об'єднано єдиною тематикою – «Спадщина і природа: простір можливостей». Протягом місяця в пам'ятних та історичних місцях України тривали тематичні заходи та екскурсії.

Міжрегіональний виставковий проект «Загадкове мистецтво Японії», організований спільно з Національним художнім музеєм України (м. Київ) під егідою Посольства Японії в Україні та прилучений до року Японії в Україні, було відкрито 8 вересня у Херсонському обласному художньому музеї ім. О. Шовкуненка. В експозиції представлено 70 творів класичної японської гравюри XIX ст. у жанрі якуся-е, що присвячена традиційному театру Кабукі, та

близько 20 предметів японського декоративно-ужиткового мистецтва XIX – поч. XX ст.: вази у стилі клуазоне, японський фаянсовий посуд, керамічна пластика тощо.

Бібліотеки

За кордоном

17 вересня у Буенос-Айресі в Національній бібліотеці Аргентинської Республіки ім. Мар'яно Морено було офіційно відкрито українську бібліотеку. Її створення має на меті привернення додаткової уваги до важливості забезпечення свободи слова та думки у сучасному світі. В урочистому відкритті взяв участь Надзвичайний та Повноважний Посол України в Аргентині Ю. Дюдін. Церемонія завершилася виступом капели бандуристів ім. Т. Шевченка та передачею книг для поповнення фондів новоствореної бібліотеки Українським культурним товариством «Просвіта», яке виступило співорганізатором заходу.

Кіно

В Україні

18–22 вересня у столиці проходив VII Міжнародний медіа форум Kyiv Media Week. Окрім міжнародного ринку контенту і 5 традиційних конференцій, програму КМВ у цьому році доповнили 8 спеціальних заходів: круглі столи, форуми, конференції і доповіді. У рамках форуму між Українською анімаційною асоціацією, ДП «Укранімафільм» та Корейською асоціацією виробників анімації і Корейською асоціацією виробників радіо було підписано Меморандум про співпрацю в анімаційній індустрії між культурними інституціями України і Республіки Корея.

З 28 вересня по 1 жовтня у Києві проходив XII Міжнародний фестиваль актуальної анімації та медіамистецтва Linoleum. Програму цього річного фестивалю складала 250 анімаційних фільмів, 10 майстер-класів і лекцій, міжнародна та національна конкурсні програми, спеціальні події до 90-річчя української мультиплікації та дитяча програма. Головною метою фестивалю було продемонструвати, що анімація є не тільки розвагою для дітей, але й видом сучасного мистецтва, де за допомогою нових технологій можна порушувати актуальні теми, залучаючи до цього широку інтелектуальну аудиторію. Члени журі на чолі з режисером Баді Мінком (Люксембург) назвали переможцем Міжнародної конкурсної програми анімаційний фільм «Oh mother!» (реж. Поліна Ціолковська, Польща). Також журі відзначило: «за кращий сторітелінг» – стрічку «Negative Space» (реж. Макс Портер, Ру Кувагата, Франція); «за візуальний гумор» – фільм «La Table» (реж. Євген Бойцов, Франція); «за створення нового світу» – картину Overgun (реж. П'єр Ропарс, Антонін Дерорі, Діан Тіро, Жеремі Коттар, Метью Дрю, Адрієн Зумбіль, Франція), «за наратив» – «The Astronauts» (реж.

Леон Фернандес, Мексика). Освітня програма фестивалю складалася з майстер-класів та лекції з анімації і медіа-мистецтва.

22 та 23 вересня на території київської кіностудії FILM.UA відбувся фестиваль «Де кіно. Епізод 2», спеціальним гостем якого був режисер, співкерівник факультету режисури, віртуальної реальності та музичних відео у New York Film Academy Джонатан Віттейкер (США). Крім кінопоказів та концертів, під час фестивалю відбувся майстер-клас «Tell your stories» Марка Реймонда Вілкінса (Швейцарія–США) про те, як стати режисером в Україні. Як створити сценарій і фінансувати власний проект. Як мотивувати акторів та команду. Також в рамках виступу режисер показав власну короткометражну роботу *Von voyage*.

14 вересня фонд «Ізоляція» презентував фільм «Інформаційні небеса» нідерландської дизайн-студії Metahaven, до якої входять Даніель ван дер Вельден та Вінка Крук. Після показу фільму пройшло обговорення за участі авторів.

За кордоном

На 42-му Міжнародному кінофестивалі TIFF – 2017 в Торонто (Канада), який відбувався з 6 по 17 вересня, Державним агентством України з питань кіно спільно з Посольством України в Канаді вперше було організовано роботу національного стенда. Стенд працював під гаслом #UkraineisYourDestination і представляв актуальну інформацію про українські кінопроекти, кінокомпанії та галузеві послуги. Паралельно, за підтримки Посольства Канади в Україні 8–10 вересня оргкомітетом національного стенда було проведено Дні українського кіно в Канаді. До програми кінопоказів увійшли 6 повнометражних стрічок 2016–2017 років виробництва – «Гніздо горлиці» (реж. Т. Шевченко), «Червоний» (реж. З. Буадзе), «Дзідзьо Контрабас» (реж. О. Борщевский), «Припутні» (реж. А. Непиталюк), «Процес» (реж. А. Куров) та «Школа № 3» (реж. Георг Жено, Німеччина, реж. Є. Сміт, Україна). Головним досягненням української делегації стало отримання згоди від Канади розпочати перемовини щодо укладення міжурядової угоди про спільне кіновиробництво, що дозволить копродукційним фільмам отримати статус «національного кіно» у кожній з країн-учасниць. Ще одним кроком до партнерства України з Канадою став Меморандум про співпрацю та взаємну підтримку, підписаний між Українською Кіноасоціацією та Канадською Асоціацією Медіа Продюсерів (Canadian Media Producers Association, CMPA), яка об'єднує понад 350 канадських компаній-виробників контенту. Також у рамках роботи стенду відбувся ринковий показ фільму «Рівень чорного» В. Васяновича, обраного українським кандидатом на премію «Оскар» у категорії «Найкращий фільм іноземною мовою».

Українська кіноакадемія увійшла до FAN – Film Academies Network of Europe – мережі кіноакадемій Європи. FAN було засновано у 2006 році для обміну досвідом між кіноакадеміями Європи, розробки і втілення ідей із просу-

вання європейського кіно. Окрім Української кіноакадемії, до мережі входить понад 20 європейських кіноакадемій.

Фешн-фільм *Fifth Samurai* («П'ятий самурай»), знятий студією Red Glass (м. Київ) для українського дизайнера В. Ковальської, переміг на міжнародному кінофестивалі London Fashion Film Festival (Велика Британія). Він отримав відзнаку в номінації «Найкращий дизайн костюмів».

Литовський Оскарівський комітет обрав воєнну драму Шарунаса Бартаса «Іній», створену у копродукції України, Литви, Франції, Польщі за підтримки Держкіно України, претендентом від Литви на «Оскар».

Українсько-італійську драматичну комедію режисера Андреа Маньяні «Ізі» було представлено у міжнародній конкурсній програмі фестивалю «Смак Європи» в місті Остенде (8–16 вересня, Бельгія) та у головному конкурсі найбільшого фестивалю італійського кіно за межами Італії – Annecy Cinema Italien, який проходив з 25 вересня по 1 жовтня у Франції.

Українська актриса Р. Зюбіна, яка зіграла головну роль у фільмі «Гніздо горлиці» (реж. Т. Ткаченко), отримала премію «найкраща актриса» на XXV Міжнародному кінофестивалі «Любов – це безумство», що проходив у місті Варні (Болгарія).

Стрічка «Яма» (реж. А. Яремчук і Д. Окулов) перемогла у категорії «EastDoc – найкращий документальний фільм» на Міжнародному фестивалі східноєвропейського кіно BEAST International Film Festival, що проходив у місті Порту у Португалії. Україну на міжнародній кіноподії представляли ще дві дитячі стрічки – художня «Зірка Давида» (реж. Є. Кошин) і документальна «Школа № 3» (реж. Л. Сміт, Н. Ворожбит, Г. Жено). Мета фестивалю BEAST – знайомство португальського глядача з роботами молодих режисерів з країн Східної Європи та Балкан.

Матеріал підготувала

Ю. Я. Шевердіна

зав. сектора ДЗК

відділу НАУІ Інформцентру з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,3. Б/т. Зам. 118. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ–1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12